

**Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis
Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et
Justitiæ, Sive Decisivi Discursus**

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in
quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus
respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum
luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque
omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Usuris, & interesse, Pars II. de Cambiis, Pars III.
de Censibus, Pars IV. de Societatibus Officiorum

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. XXX. Romana Sev Anconitana Pecvniaria. An tertius scribens ei, cui
litteræ cambii diriguntur ab alio in computum alterius, quod eas impleret,
quia haberent suum finem, remaneat exindè obligatus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74112](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74112)

DISCURSUS XXX.

feret sub protextu & in honorem litterarum, Tunc enim ita solvens dicitur eius animum non sequendi fidem tertii, sed illam scribentis, contra quem proinde competit actio, atque hic est effectus hujus protestationis, ut de hoc modo acceptandi seu solvendi litteras cambii sub protextu habetur late apud Scacciam de Cambiis §. 2. gloss. 5. num. 35. & seqq. Gratian. discept. 3. 88. num. 6. late Rota apud Ottobon. decis. 118. num. 7. cum seqq. & in pluribus alijs decisionibus antecedenter in eadem causa editis ibi enunciatis; Multo magis dum non solum protestatio erat simpliciter facta cum termino generali pro honore litterarum, sed habebat expressam causam dicti partiti ac obligationis aliorum sociorum, ut supra, Et sic facta erat pro majori cautela, & declaratione, Vnde magnum absurdum esset, ut ea, quæ pro majori cautela, & meliori declaratione facta sunt ad favorem facientis, retorqueri deberent in odium, atque causare contrarium effectum diminutionis iurium alias competentium contra omnia principia, & hæc mihi videbatur veritas.

Potissimè quia d. protestatio facta non erat per ipsum Carolum, sed per ipsius absentis procuratorem seu mandatarium, qui sine speciali mandato non poterat eius principali præjudicare suumque ius tollere per actum consistentem in committendo, cum attendatur solum præjudicium resultans omittendo juxta distinctionem de qua Surd. dec. 181. nu. 16. Greg. & add. dec. 75. nu. 1. & 4. & communiter. Sed hoc ad superabundantiam, nam etiam si dicta protestatio facta esset ab ipso principali, verè causare non posse videbatur hunc præjudicalem effectum.

ROMANA

SEV

ANCONITANA
PECUNIARIA

PRO

ALOYSIO GREPPIO

CVM

COCCHIS.

Casus disputatus coram A. C. & in Signatura, & resolutus pro Greppio.

An tertius scribens ei, cui litteræ cambii diriguntur ab alio in computum alterius, quod eas impletet, quia haberent suum finem, remaneat exindè obligatus ad favorem implentis dicta litteras cambii, seu tractum, si non sit idoneus ille, in cuius computum fit tracta.

S V M M A R I V M .

- 1 Facti series cum resolutione.
- 2 Quod laudator seu approbator scribens litteras cambii ad aliquid non teneatur, contrarium nu. 6. & seqq.
- 3 Scribens alteri litteras cambii, quod eas impletet in

computum tertii, ipse ad aliquid non tenetur. & num. 9.

- 4 Quod verba hauranno suo sine inducant obligationem propriam de stylo mercatorum.
- 5 Deferendum est stylo mercatorum, quorum verba intelligenda sunt prout ipsi intelligunt.
- 6 Expenditur auctoritas Borrelli, in qua fundata est conclusio, de qua nu. 2.
- 7 Et de alijs auctoritatibus in idem dicto num. 2.
- 8 Quando laudator teneatur etiam in sensu illum excusantium.
- 9 Declaratur conclusio, de qua num. 2.

DISC. XXX.

Juxta facti seriem occasione competentie fori recensitam sub tit. de jurisdictione: & foro compet. dis. 71. Cocchi negotiatores in Civitate Ancona scripserunt Greppio in Vibe negotiatori, ut impletet tractam sibi ex Venetiis faciendam à Platò in causam Pighetti pariter in dicta Anconitana Civitate negotiatoris, quia (sunt verba præcisa) hauranno suo sine; Cumque dicta tracta jam impleta in teutis mille Pighettus effectus minus idoneus solventem reintegrare non posset; Hinc provinæ Greppius suas direxit actiones contra dictos Cocchos, quorum fidem eum sequutum esse dicebat, Atque postquam rejecta fuit fori A. C. declinatoria ut supra; Assumpta in isto Tribunali, seu coram Prælato deputato disputatione negotii principalis decretum fuit ad favorem actoris mandatum executionis à Signatura justitiæ quoque canonizatum mediante reiectione appellationis suspensivæ cum solito rescripto sine præjudicio executionis, at que ita causa, quod sciam, cum solutione suam habuit.

In disputationibus autem in utroque Tribunali desuper habitis. Scribentes pro Cocchis reis conventis dicebant dictas litteras non continere, nisi simplicem laudationem dicti Pighetti, in cuius causam tracta à tertio faciendæ erat, De jure autem laudator non accedente dolo non tenetur, ut in his punctualibus terminis Borrell. consil. 47. Deducendo etiam super dicta conclusione laudatoris seu approbatoris auctoritates generales Menoch. consil. 179. & Cephal. consil. 437.

Et forte magis in specie ea, quæ ex Bursatr. & Gato, ac alijs habentur apud Rocch. respon. 14. 3. num. 8. lib. 1. quod si negotiator trahit alteri negotiatori aliquam partitam solvendam in computum alterius, tunc solvens nullam habet actionem contra trahentem, sed contra alterum ad cuius computum tracta facta est ac impleta, cum eius fidem solvens sequi dicatur, & hunc dicebant esse casum.

Scribens Ego pro Greppio actore, etiam cum sensu veritatis qualem causæ exitus quoque comprobavit dicebam justitiam assistere dicto actori, quoniam in facto justificabatur, eum prius requisitum ex parte Pighetti pro dicto implemento illud recusasse in sola ejus fide, sed replicasse, quod eatenus id facturus erat, quatenus de hoc sibi daretur ordo per Cocchos illud tradentes per eorum litteras continentes dicta verba, che hauranno suo sine, per quæ scribentium, seu mandantium obligatio inducta dicitur juxta stylum seu usum mercatorum, cui omnino deferendum est, quoniam verba mercatorum intelligenda sunt, prout ipsi intelligunt, quamvis juxta regulas grammaticales diversimodè

D E C A M B I I S

modè intelligenda essent, undè eorum stylus pro lege servandus est *Buratt. dec. 419. n. 6. & 7. Greg. dec. 126. n. 1. cum seqq. Rot. decis. 154. n. 4. & 5. par. 7. rec. & saepius.*

Quatenus verò pertinet ad auctoritates, quæ in contrarium deducebantur, dicebam de illa ⁹ *Burrelli*, quæ magis punctualis videbatur, nullam habendam esse rationem, Tum quia in eo casu diversæ facti circumstantiæ concurrebant, dum prætendebatur mandatarium excessisse finès mandati, Tum etiam quia *ex eodem consil.* constat in contrarium fuisse iudicatum, Ac etiam quia licet ille esset eruditissimus ac doctissimus *l. C. circa respicientia theoricam*, nihilominus quoad praxim, præsertim verò in concernentibus negotiationem, ac usum mercatorum, utpotè semper uiuens in paruo Oppido Oliveti eius patria, erat parùm versatus, ut eventus probavit, quoniam cum senio confectus ob eius eruditissima opera illud præsertim de præstantia Regis Catholici, Mundo cognitus redditus esset, atque per Proregem Neapolis euocatus ad munus iudicis civilis *M. Curia Vicaria* in eo exercendo praxis non correspondebat theoricæ, ut sæpè contingit, considerando etiam, quod agebatur de suspecta auctoritate *Coniulenti* ad pecuniam vel causæ affectionem.

Eademque suspicio cadebat circa reliquas auctoritates *Menoeh & Cephal.* quæ nequè applicabantur ad casum, cum loquerentur de simplici laudatore illius, quem creditor in fideiussorem debitoris acceperat, & sic in terminis longè diversis, dum in hac facti specie propter eius seriem, ac dicta verba videbatur, quod præfati rei conventi non laudatores & approbatores dicendi essent, ut ab eis prætendebatur, sed principales mandatores, quorum fidem principaliter, ac rectè mandatarius sequutus fuerat, aliàs non soluturus.

Et nihilominus, ubi etiam dici debuissent laudatores ac approbatores, adhuc tamen, stante consuetudine mercatorum, quæ præsupponebatur notoria remanere debebant obligati, dum iidem *Cephal. & Menoch.* talem limitationem admittunt, ac etiam firmat *Ludovic. decis. Lucen. 33. num. 7.* Atque adaptabilis etiam videbatur altera limitatio deducta *ex text. in l. eleganter §. finaliff. de dolo*, ubi scilicet approbator seu laudator est in dolo, quia sciret insufficientiam laudati, undè cum mendacio laudaverit, & hic præsupponebatur etiam casus, quod scilicet malus vel periculosus status dicitur *Pighetti*, ipsis *Cocchis* in eadem Civitate Anconitana negotiatoribus iam esset verisimiliter notus.

Ad conclusionem verò de qua post *Gair. Buratt. & alios Rogo. dicto respons. 14. lib. 1. num. 8.* dicebam eam de plano evitari ex defectu applicationis ad factum, cum dictæ auctoritates percuciant casum, in quo solvens seu implens tractam, principaliter sequatur fidem illius tertii de cuius ordine, & pro cuius computo illam fieri dicitur, non autem trahentis, quia nempe simpliciter solverit absque alia protestatione, vel animi declaratione, secus autem ista accedente, ut occasione solutionis factæ *sub protextu* habetur in *Tanuen. d. pra.* cuius oppositum in præfenti erat, dum ut dictum est, actor principaliter, non *Pighetti*, neq; *Platti* sed præfatorum de *cocchis* fidem sequutus erat, adnotando in libris solutionem in computum scribentium, in quod tractam impleret, Atque reflectendo etiam ad solam veritatem, mihi videbatur, quod dicta resolutio esset iusta, & benè fundata, cui proinde rei conventi acquieverunt solvendo, seu concordando, dum, quod sciam, causa ulteriolem progressum non habuit.

F I N I S

